

Geachte heer kinderrechtencommissaris,
Beste Bruno,

Geachte minister Gatz,

Geachte collega's volksvertegenwoordigers,

Geachte genodigden,

Dames en Heren,

Hartelijk welkom allemaal, hier in De Schelp, voor de voorstelling van het **Jaarverslag 2016-17** van het **Kinderrechtencommissariaat**.

Elk jaar, zo rond eind november, stijgt bij onze kinderen de spanning, want de Sint is dan op komst. Maar, zo hebben we eind vorige week nog gehoord bij de **intrede van de Sint** op onze publieke televisiezender, **er zijn dit jaar geen stoute kinderen**.

Nochtans meen ik op diezelfde televisiezender beelden gezien te hebben van **minder brave kinderen in de straten van Brussel**.

De **jongste arrestant** van de rellen op het **Muntplein** was geboren in **2004**. Dertien jaar oud, dus, bij wijze van spreken nog maar net de Sinterklaasleeftijd ontgroeid.

Die opgepakte 13-jarige was **lang niet de enige minderjarige**, die betrokken was bij die rellen.

Iedereen is het erover eens dat het gedrag van die jonge **straatschenders** onbetamelijk is.

Het **baldadige gedrag** lokte in de publieke opinie, en ook in de politiek, reacties uit. Sommige daarvan waren **opportunistisch en sloganesk**, maar de feiten vormden daarvoor wél een makkelijke aanleiding.

Die plotse uitbarsting van jongerengeweld waren **geen cadeau voor het Kinderrechtencommissariaat**, want dat pleit altijd voor nuance en voor een weloverwogen visie op langere termijn. Het kan dergelijke **steekvlammen** missen.

Bijvoorbeeld in het debat over **stemrecht op 16 jaar**, een thema dat dit jaar in het Vlaams Parlement aan bod gekomen is.

Naast heel wat **glasbreuk** in het Brussels stadscentrum, hebben die jonge vandalen dus ook heel wat **ruiten ingeslagen** van de pleitbezorgers van stemrecht op 16.

Want wie jongeren van 16 stemrecht geeft, beschouwt hen ook **volwassen genoeg** om hun voor de hand liggende **burgerPLICHTEN** na te leven.

Een maatschappij kan immers slechts goed functioneren als iedereen zijn rechten aanwendt op een manier die de samenleving **respecteert**.

Dat respect voor de andere, én voor het geheel, is een **fundamentele morele plicht**.

In die zin zou ik durven suggereren om in **een toekomstig jaarrapport** van het kinderrechtencommissariaat eens na te gaan **hoe die kinderrechten**, meer bepaald die **van adolescenten, zich verhouden tot de plichten** van die leeftijdscategorie. Per slot van rekening vormen zij de toekomst van onze maatschappij.

Zwemlessen

Wie die plichten moet aanleren, vormt voer voor discussie, zo ervaar ik wanneer ik de media volg.

Het is veel te makkelijk om die taak **uitsluitend bij de scholen** te leggen, en al evenmin om **de ouders alleen** verantwoordelijk te stellen.

Ook de overheid kan die taak niet op haar eentje vervullen. Maar ze moet wel proberen een maatschappelijk kader te creëren, waarin elk kind zich thuis voelt. Met dat **sleutelwoord 'thuis'**, dat als een rode draad door dit jaarrapport loopt, hebben jullie een gevoelige snaar geraakt.

Wij horen in onze eigen omgeving op geregelde tijdstippen wel eens een verhaal over een **kind dat thuis weggelopen is**.

Dat zijn uitzonderingen.

In veruit de meeste gevallen houden kinderen van hun thuis. Sla er **Facebook** maar op na. Facebook loopt over van de **hartjes en de emoji's** bij de verjaardagen van vader en moeder, van broer en zus.

Dat thuisgevoel gaat nog veel verder dan alleen het gezin of de familie. Kinderen hebben **nood aan** een duidelijk kader, **een ankerpunt** waaraan ze houvast vinden, een **startblok** vanwaar ze in het zwembad van het echte leven kunnen duiken.

De overheid moet dus nastreven om constant zo'n veilig kader te creëren, voor alle kinderen. Vooral **voor diegenen die hier aanspoelen** vanuit een andere, heel vreemde situatie. Voor diegenen die hun oorspronkelijke thuis kwijtgespeeld zijn en hier plots dreigen te verdrinken in de nieuwe wereld waarin ze aanbeland zijn.

Het is deels de taak van de overheid om die kinderen de **nodige zwemlessen** te bieden en **waar nodig een reddingsboei**.

Door de jaren heen heeft de overheid daarvoor een kader geschapen, jaar na jaar wordt het bijgestuurd.

Pijnpunten

En bij dat laatste speelt uw jaarrapport een belangrijke rol.

Zo heb ik dit jaar met veel interesse het **hoofdstuk** gelezen over het Vlaams kinderrechtenbeleid, met opmerkingen over de strijd **tegen kinderarmoede**, over het **woonbeleid**, de **bescherming** van kinderen tegen geweld en de waardering van het **jeugdwerk**.

Heel specifieke pijnpunten legde u onder meer bij de **kinderbijslag** en de **strijd tegen radicalisering** bij moslimjongeren.

Werk genoeg aan de winkel dus. In die zin verheugt het mij dat de presentatie van dit jaarrapport in de voorbije jaren als **trigger** gebruikt werd om met **diepgang** in de commissies te debatteren over de aangehaalde knelpunten.

In 2010 al was er vraag naar een betere rechtsbescherming voor jongeren in gesloten instellingen. Het heeft even geduurd, maar onlangs is de **Commissie van Toezicht in de Gesloten Voorzieningen van de Jeugdzorg** opgericht onder de vleugels van het Kinderrechtencommissariaat. De maandcommissarissen, die er als vrijwilligers actief zijn, worden door uw diensten ondersteund. Zij zullen rapporteren aan het Vlaams parlement.

Ik raad volksvertegenwoordigers van ons Vlaams Parlement aan om hun rapport heel ernstig te nemen, net zoals ik uw volle aandacht vraag voor het hele jaarrapport dat hier voorligt.

Uw werk heeft namelijk een **uitstekende reputatie**, tot in het buitenland toe. Op uitnodiging van de Vlaamse Regering bent u uw werking gaan toelichten in **Zuid-Afrika**. Ik ben ervan overtuigd dat men daar nuttige inspiratie heeft opgedaan bij de uitbouw van een eigen kinderrechtencommissariaat.

Memorandum 2018

Net zoals ik ervan overtuigd ben dat onze eigen politici wat zullen, kunnen opsteken uit het **memorandum** dat u hen zal aanreiken **voor de gemeenteraadsverkiezingen**, die in 2018 op til zijn.

Want vooral op lokaal vlak kunnen er heel concrete maatregelen genomen worden, via woonbeleid, via jeugdbeweging, via inrichting van speelpleinen en noem maar op.

Een aangename, **inspirerende en uitdagende leefomgeving** zorgt immers gegarandeerd voor een groter thuis-gevoel voor kinderen.

Dat **thuis-gevoel** vormt het ideale startblok, voor de durvers zelfs de ideale **springplank**, om later een belangrijke rol te spelen in een maatschappij vol rechten en plichten.

Beste Bruno,

Net als de vorige jaren dank ik u nogmaals namens heel Vlaanderen en ik zie het volgende rapport van u en uw team al met de nodige nieuwsgierigheid tegemoet.

Jan Peumans
Voorzitter Vlaams Parlement
22 november 2017